

แผนยุทธศาสตร์

กสท

2563-2565

ขับเคลื่อน เปลี่ยนผ่าน ก้าวนำสู่ความยั่งยืน

แผนยุทธศาสตร์ ก.ล.ต. ปี 2563-2565

1. ความเป็นมา

ก.ล.ต. ในฐานะหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 (พ.ร.บ. หลักทรัพย์ฯ) มีอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนา ตลาดจนกำกับดูแลตลาดทุน ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ ก.ล.ต. ปี 2563-2565 โดยคำนึงถึงพลวัตที่เปลี่ยนแปลงไป และให้การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน อาทิ คณะกรรมการ ก.ล.ต. คณะกรรมการกำกับตลาดทุน ผู้บริหารพนักงาน ตลาดจนผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุน เพื่อให้ตลาดทุนไทยให้สามารถทำหน้าที่ตอบโจทยสำคัญของประเทศ สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี (25 ก.ค. 2562) และแผนพัฒนาตลาดทุนไทย ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2560-2564) และบรรลุปเป้าหมาย 4 ด้าน คือ

A. ยั่งยืน: Sustainable capital market

ตลาดทุนเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนให้กิจการผนวก ESG เข้ากับการทำธุรกิจ และเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวตามมาตรฐาน และช่วยขับเคลื่อนการจัดสรรเงินทุนไปสู่กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่คำนึงถึงสังคม สิ่งแวดล้อม และมีธรรมาภิบาล

B. เข้าถึง: Financial inclusion, reduction of inequality

ตลาดทุนช่วยลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ (inequality) ของประเทศ ประชาชนและภาคธุรกิจสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินและแหล่งเงินทุน (financial inclusion) โดยที่ประชาชนใช้ประโยชน์จากตลาดทุนเป็นแหล่งการลงทุนระยะยาวรองรับการเกษียณอายุ และ SMEs เข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ในช่องทางที่เหมาะสมและยั่งยืน

C. แข่งได้และเชื่อมโยง: Competitiveness, connectivity and digital

มีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้ผู้ประกอบธุรกิจและตลาดทุนไทยแข่งขันได้ เชื่อมโยงสู่สากล และมีการนำดิจิทัลเทคโนโลยีมายกระดับการประกอบธุรกิจและมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของตลาดทุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความโปร่งใส ลดต้นทุน โดยที่มีการกำกับดูแลที่รักษาความเชื่อมั่นเป็นธรรม และมีความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (cyber resilience)

D. เชื่อถือได้: Trust & Confidence

ตลาดทุนมีความน่าเชื่อถือ ผู้ลงทุนเชื่อมั่นในการลงทุนในตลาดทุน โดยที่ ก.ล.ต. สามารถป้องกัน ยับยั้ง ดำเนินการกับการกระทำผิดรูปแบบใหม่ ๆ ได้ และสามารถประเมินความเสี่ยงเชิงระบบได้อย่างเท่าทัน เพื่อป้องกันความเสียหายต่อผู้ลงทุน ตัวกลาง และโครงสร้างพื้นฐานในตลาดทุนไม่ให้ลุกลามไปในวงกว้าง

โดยในแต่ละเป้าหมายมียุทธศาสตร์ที่สอดคล้อง ดังนี้

A. ยั่งยืน: Sustainable capital market

ยุทธศาสตร์ที่ 1 Ecosystem for sustainable capital market : สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาตลาดทุนเพื่อความยั่งยืน

หลักการและเหตุผล

“การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อในด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) สังคม (Social) และธรรมาภิบาล (Governance) หรือ ESG เป็นเรื่องที่ทั่วโลกต่างให้ความสำคัญ และเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ ตลาดการระดมทุนที่สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในไทยเริ่มมีแนวโน้มที่เติบโตสูงขึ้น ทั้งในตลาดตราสารทุนและตลาดตราสารหนี้ ในปี 2562 มีบริษัทจดทะเบียน (บจ.) ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ที่ได้รับคัดเลือกให้อยู่ใน Dow Jones Sustainability Emerging Markets Index ถึง 20 บริษัท จากทั้งหมด 98 บริษัท โดยมีมูลค่าตลาดประมาณ 265,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22 ในส่วนของตลาดตราสารหนี้ ตั้งแต่ปี 2561 มีกิจการไทยที่ออกและเสนอขาย Green Bond, Social Bond และ Sustainability Bond ทั้งหมด 6 ราย คิดเป็นมูลค่ารวมทั้งสิ้นประมาณ 37,000 ล้านบาท

ที่ผ่านมา ก.ล.ต. มีการสนับสนุนหลักการบริหารกิจการที่ดี (CG Code) และส่งเสริมให้มีการเปิดเผยข้อมูล ออกหลักธรรมาภิบาลการลงทุนสำหรับผู้ลงทุนสถาบัน (I Code) รวมทั้งมีหลักเกณฑ์รองรับตราสารหนี้ที่เป็น ESG เสริมด้วยบทบาทเชิงรุกในการสนับสนุนผู้ออกตราสาร โดยยกเว้นค่าขึ้นแบบ filing สำหรับตราสารหนี้ที่เป็น ESG อย่างไรก็ดี ยังมีความท้าทายสำคัญ ทั้งในด้านอุปสงค์ อุปทาน และขาดปัจจัยที่เกื้อหนุน เช่น บริษัทบางรายยังไม่เห็นถึงความสำคัญ และมองเรื่องการผนวกความยั่งยืน รวมถึงการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านความยั่งยืน (sustainability risk) เข้ากับการดำเนินธุรกิจและจัดการความเสี่ยงในด้านนี้ เป็นการเพิ่มภาระและต้นทุน ส่วนบริษัทที่เล็งเห็นถึงประโยชน์ยังขาดความรู้หรือความพร้อมในทางปฏิบัติ ส่วนผู้ลงทุนแม้จะเริ่มตระหนักถึงความเสี่ยงด้าน ESG ที่อาจส่งผลกระทบต่อผลประกอบการของกิจการที่ลงทุน แต่อาจยังขาดข้อมูลในการประเมินผลด้าน ESG นี้ และยังมีหลักทรัพย์ที่มีมาตรฐานด้าน ESG ที่น่าลงทุนในจำนวนจำกัด

แนวทางการพัฒนา

ก.ล.ต. เห็นความสำคัญในการสร้างระบบนิเวศ (ecosystem) เพื่อส่งเสริมให้ตลาดทุนยั่งยืนทั้งระบบและสร้างผลกระทบเชิงบวกให้แก่สังคมโดยรวม ผ่านการส่งเสริมผู้ระดมทุนให้เห็นถึงประโยชน์และความเสี่ยงจากปัจจัยด้าน ESG ต่อการทำธุรกิจ ผู้ลงทุนตระหนักถึงผลจากปัจจัย

ด้าน ESG ที่จะกระทบต่อผลการดำเนินงานของกิจการและส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนในการลงทุน ด้วยการมีมาตรฐานการเปิดเผยข้อมูล ผู้ประเมินที่เชื่อถือได้ และมีแหล่งข้อมูลด้าน ESG ที่จำเป็นต่อการตัดสินใจลงทุน รวมทั้งมี blueprint เพื่อขับเคลื่อน โดยมีทิศทางและแนวทางดำเนินการที่ชัดเจน ก.ล.ต.จึงกำหนดทิศทางการดำเนินงานและแผนงานสำคัญ ดังนี้

แผนงาน/โครงการสำคัญปี 63-65

1.1 ส่งเสริมและมีมาตรการจูงใจให้ผู้ระดมทุนผนวกความรับผิดชอบด้าน ESG เข้ากับการดำเนินธุรกิจและการจัดการความเสี่ยง ซึ่งอาจกระทบต่อชื่อเสียง ภาพลักษณ์ ต้นทุน มูลค่าสินทรัพย์ ผลการดำเนินงาน และการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัท และนำผลการปฏิบัติมาเปิดเผยผ่าน one-report โดย ก.ล.ต. จะเป็นต้นแบบในการเปิดเผย

1.2 พัฒนาเครื่องมือระดมทุนเพื่อส่งเสริมความยั่งยืน ด้านการเปิดเผยข้อมูลของ ESG REIT/infrastructure fund และศึกษาและผลักดันช่องทางหรือเครื่องมือระดมทุนอื่น ๆ ให้ธุรกิจสามารถระดมทุนได้

1.3 สร้างผู้ประเมิน บจ. และหลักทรัพย์ ภายในประเทศ และร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับด้าน ESG เพื่ออำนวยความสะดวกและลดภาระแก่ผู้ระดมทุน

1.4 ส่งเสริมให้มีตลาดซื้อขาย หรือศูนย์รวมข้อมูลอย่างครบวงจร เพื่อแสดงข้อมูลของหลักทรัพย์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ESG ให้เป็นที่ปรากฏต่อสายตาผู้ลงทุนทั่วโลก

1.5 ส่งเสริมผู้ลงทุน ได้แก่ (1) บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม (บลจ.) ลงทุน/ ออกและเสนอขายกองทุน ESG (2) บจ. รวมทั้ง ก.ล.ต. ใช้ ESG เลือกผู้จัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (3) ผู้ลงทุนสถาบัน เพิ่มระดับการติดตาม (engagement) บจ. ที่ผู้ลงทุนสถาบันลงทุนให้มีการดำเนินธุรกิจ โดยมี ESG และเคารพสิทธิมนุษยชน ตามหลักธรรมาภิบาลการลงทุนสำหรับผู้ลงทุนสถาบัน (I Code) เพิ่มมากขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

1.6 ร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภายในประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อจัดทำ roadmap/ แผนปฏิบัติการ ในระดับประเทศ ด้านความยั่งยืนในภาคการเงินและตลาดทุน รวมถึงด้านสิทธิมนุษยชนในการดำเนินธุรกิจ เพื่อขับเคลื่อนและผลักดันให้นำหลักการ ไปใช้จริง

B. เข้าถึง: Financial inclusion, reduction of inequality

ยุทธศาสตร์ที่ 2 Financial well-being: ส่งเสริมให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขทางการเงินในระยะยาว (long-term financial well-being) มีการออมและการลงทุนระยะยาวที่เพียงพอรองรับการเกษียณอายุ

หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย ตั้งแต่ปี 2548 เรื่องนี้จึงเป็นโจทย์ที่สำคัญของประเทศที่จะต้องเตรียมความพร้อม โดยมีติของเศรษฐกิจและการเงินเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ตลาดทุนมีบทบาทเป็นเครื่องมือสำคัญในการลงทุนเพื่อสะสมความมั่งคั่งระยะยาว อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันไทยมีจำนวนผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ 1.6 ล้านคน และกองทุนรวมประมาณ 1.4 ล้านคน¹ เดบิตโอเนลียร้อยละ 13 และร้อยละ 6 ต่อปีตามลำดับ ซึ่งถือว่ามีสัดส่วนที่ต่ำ แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังเข้าไม่ถึงตลาดทุน ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการลงทุนและวางแผนการเงินระยะยาว ขณะที่ระบบบำนาญของประเทศไทยยังมีจุดที่ต้องพัฒนาอีกมาก โดยเฉพาะเรื่องความครอบคลุม (coverage) ของระบบ ในส่วนของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (PVD) ที่ ก.ล.ต. เป็นนายทะเบียนกองทุน มีสมาชิกประมาณ 3 ล้านคน ครอบคลุมร้อยละ 20 ของภาคเอกชน โดยการลงทุนใน PVD มีสัดส่วนตราสารหนี้และเงินฝากรวมกันสูง ทำให้ไม่สามารถสร้างผลตอบแทนที่เพียงพอรองรับการเกษียณได้ จากการสำรวจสมาชิก PVD ที่เกษียณอายุในปี 2561 พบว่ามีเพียงร้อยละ 26 เท่านั้นที่ได้รับเงินก้อนหลังเกษียณมากกว่า 3 ล้านบาท ซึ่งถือเป็นเงินขั้นต่ำที่พึงมี เหล่านี้เกิดจากปัญหาหลายส่วนประกอบกัน ทั้งด้านของสมาชิกที่ขาดความรู้ความเข้าใจในการวางแผนทางการเงิน ด้านกรรมการกองทุนที่ต้องรับความคาดหวังเรื่องผลตอบแทนระยะสั้น ด้านบริษัทจัดการกองทุนที่ต้องโน้มน้าวให้นายจ้างมี employees' choices และด้านนายจ้างที่ยังไม่เห็นความสำคัญในเรื่อง PVD ที่จัดให้แก่ลูกจ้างมากนัก

ที่ผ่านมา ก.ล.ต. มีแผนสนับสนุนผู้ให้บริการด้านการให้คำแนะนำและวางแผนทางการเงินที่มีคุณภาพผ่านโครงการ 5 ชั้นมั่นคงลงทุน ส่งเสริมให้นายจ้างให้ความรู้ลูกจ้างให้เพิ่มสัดส่วนเงินสมทบ/ทำให้นายจ้างมีทางเลือกในแผนการลงทุน PVD ที่ตอบโจทย์เป้าหมายเกษียณอายุผ่านโครงการบริษัทเกษียณสุข ส่งเสริมให้เกิดการไหลเวียนของข้อมูลและเครื่องมือช่วยผู้ลงทุนในการวิเคราะห์เปรียบเทียบโดยเปิดเผยข้อมูลกองทุนรวมตราสารหนี้และบทวิเคราะห์ บจ. เพื่อให้มีเครื่องมือเปรียบเทียบ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระบบการออมและการลงทุน

¹ ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2561 โดยจำนวนผู้ลงทุนอาจมีการนับซ้ำกรณีลงทุนทั้ง 2 ประเภท (ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และ ก.ล.ต.)

ของประเทศและเกี่ยวข้องกับประชาชนในวงกว้าง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ก.ล.ต. จึงจำเป็นต้องผลักดันอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนรองรับทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

แนวทางการพัฒนา

ก.ล.ต. ให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ทางการเงิน กระตุ้นการรับรู้ให้เกิดพฤติกรรมการออมและการลงทุนอย่างต่อเนื่องในระยะยาวกับประชาชนกลุ่มเป้าหมายทั้งกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ผ่านช่องทางที่เหมาะสม และสนับสนุนมาตรการส่งเสริมการลงทุนระยะยาวที่เกี่ยวข้องกับ PVD โดยทำงานบูรณาการกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งส่งเสริมการลงทุนระยะยาวผ่านช่องทางอื่น ๆ เช่น การพัฒนา product ที่ตอบ โจทย์ผู้ลงทุน สนับสนุนผู้ลงทุนมีข้อมูลในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เพื่อช่วยในการตัดสินใจลงทุนได้ดีขึ้น เป็นต้น

แผนงาน/โครงการสำคัญปี 63-65

2.1 ส่งเสริมการลงทุนผ่าน PVD

- ทำงานร่วมกับกระทรวงแรงงานในการจูงใจให้นายจ้างมี PVD และเพิ่มการเข้าสู่ระบบ PVD ของลูกจ้าง
- ทำงานร่วมกับกระทรวงการคลังโดยแก้กฎหมายเพื่อให้ PVD สามารถเป็นกลไกการออมและการลงทุนแก่ประชาชนอย่างเพียงพอ มีการลงทุนที่เหมาะสมรองรับการกินดอกเบี้ยในวัยเกษียณ และรองรับกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ
- ทำโครงการบริษัทเกษียณสุขอย่างต่อเนื่อง รณรงค์และให้ความรู้แก่นายจ้างที่มี PVD เพื่อเป็นแนวร่วมในการสนับสนุนให้ลูกจ้างมีเงินพอใช้หลังเกษียณ

2.2 การให้ความรู้ทางการเงินเพื่อการออมระยะยาว และป้องกันการถูกหลอก โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายและสื่อสารผ่านช่องทางที่เหมาะสม และกระจายให้ครอบคลุมขึ้นทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

2.3 มาตรการที่ส่งเสริมการลงทุนระยะยาวผ่านช่องทางอื่น ด้านผลิตภัณฑ์ เช่น life stage fund ด้านข้อมูลช่วยในการตัดสินใจลงทุน เช่น การ simplified disclosure การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเข้าถึงของผู้ลงทุน ช่วยอำนวยความสะดวกในเรื่องการมีข้อมูลให้ผู้ประกอบการธุรกิจ (open API) จัดทำกลุ่มกองทุนที่เป็นมาตรฐานเพื่อให้สามารถนำไปเปรียบเทียบกันได้และมีความน่าเชื่อถือ เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 SMEs Growth & financing: สนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุนสำหรับ SMEs โดยมีเครื่องมือที่หลากหลายให้ SMEs เลือกใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงความต้องการ

หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านความสามารถในการแข่งขัน และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมให้ความสำคัญกับโอกาสในการพัฒนาศักยภาพและเงินทุนของกิจการ โดยเฉพาะ SMEs ที่มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในหลายด้าน ทั้งทางด้านการผลิต การจ้างงาน และการลงทุน โดยมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 42 ของ GDP ในปี 2560 อีกทั้งแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ 8 เรื่อง SMEs ยุคใหม่ หนึ่งในแผนย่อย คือ การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน ได้กำหนดเป้าหมายวัดอัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของ SMEs ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 10-16 ตั้งแต่ปี 2561–2580 เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มสัดส่วน SMEs ต่อ GDP เป็นร้อยละ 60 ภายในปี 2580

ตลาดทุนไทยมีบทบาทในการเป็นช่องทางระดมทุนของ SMEs ปัจจุบันมีตลาดหลักทรัพย์ mai รองรับการลงทุนของบริษัทขนาดกลาง-เล็กที่มีทุนชำระแล้วตั้งแต่ 50 ล้านบาทขึ้นไป และมีตลาดแรกที่มี private equity และ venture capital ที่ลงทุนโดยตรงในกิจการหรือลงทุนผ่านกองทุนที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะ ซึ่งยังมีผู้มาใช้งานจำนวนน้อย จึงยังมีช่องว่างการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในตลาดทุนของกิจการขนาดเล็กกว่า 50 ล้านบาท ประกอบกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากกฎหมายและกฎเกณฑ์ทำให้กิจการมีความยุ่งยากในการระดมทุน รวมทั้งทำให้ผู้ลงทุนมีความเสี่ยงจากการที่กิจการอาจไม่ปฏิบัติตามสัญญาลงทุน เช่น กฎหมายห้ามมิให้บริษัทจำกัดเสนอขายหุ้นแก่บุคคลอื่นนอกจากผู้ถือหุ้น² รวมถึงบริษัทจำกัดยังไม่สามารถเสนอขายหุ้นให้แก่พนักงานโดยตรงได้ และไม่สามารถเสนอขายหุ้นกู้แปลงสภาพ (convertible debenture หรือ “CD”)³ ได้ เป็นต้น

แนวทางการพัฒนา

ก.ล.ต. เห็นความสำคัญของการสนับสนุนนโยบายของภาครัฐ และเห็นว่าตลาดทุนสามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา SMEs จึงมีแนวทางการพัฒนาเครื่องมือและศักยภาพของ SMEs ให้สามารถเลือกใช้เครื่องมือในตลาดทุนสร้างการเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความต้องการ รวมทั้งสร้างเครื่องมือและสภาพแวดล้อมที่หลากหลายและเหมาะสมสอดคล้องกับประเภท ขนาดและการเติบโตของ SMEs

² มาตรา 1222 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดว่า บรรดาหุ้นที่ออกใหม่ ต้องเสนอให้แก่ผู้ถือหุ้นทั้งหลายตามส่วนซึ่งเขาถืออยู่

³ ประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ที่ ทจ.17/2561 เรื่อง การขออนุญาตและการอนุญาตให้เสนอขายตราสารหนี้ที่ออกใหม่ ลงวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2561 อนุญาตให้เฉพาะบริษัทมหาชนจำกัดเท่านั้นที่สามารถเสนอขาย CD ได้

แผนงาน/โครงการสำคัญปี 63-65

3.1 ศึกษาปัญหาในการเข้าถึงทุนของ SMEs เพื่อนำมาใช้ประกอบการแก้ไขกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่ยังคงเป็นอุปสรรค หรือประสานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาทางแก้ไขปัญหา

3.2 ขจัดกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงเครื่องมือการระดมทุนของ SMEs

- ออกหลักเกณฑ์รองรับการระดมทุนในวงแคบ เปิดช่องทางให้ SMEs สามารถเสนอขายหลักทรัพย์ประเภทหุ้นและหุ้นกู้แปลงสภาพแก่ผู้ลงทุนได้โดยตรง รวมทั้งสามารถเสนอขายหุ้นให้แก่พนักงานเพื่อจูงใจให้เข้าร่วมงานกับ SMEs

- สนับสนุนให้เกิดการสร้าง platform/exchange สำหรับเป็นที่พบปะและซื้อขายเปลี่ยนมือหลักทรัพย์ของ SMEs

- ศึกษาและผลักดันช่องทางหรือเครื่องมือในการลงทุนในกิจการ SMEs ในรูปแบบอื่นเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของ SMEs เช่น กองทุนหรือทรัสต์

นอกจากนี้ ยังมีมาตรการเสริมอื่น ๆ เช่น Fintech for SMEs ซึ่งจะจัดทำโดยการจัดทำ platform เพื่อเป็นศูนย์กลางที่ให้ข้อมูลสำหรับ SMEs เลือกใช้นวัตกรรม ซึ่งรวมไปถึง Fintech เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจ เช่น application ด้านบัญชี เป็นต้น

C. แข่งได้และเชื่อมโยง: Competitiveness, connectivity and digital

ยุทธศาสตร์ที่ 4 Enabling regulatory framework & connectivity: สร้างความสามารถในการแข่งขันด้วยการมีกฎระเบียบที่ได้มาตรฐาน อำนวยความสะดวกให้กับภาคธุรกิจ และการสร้างโอกาสจากความเชื่อมโยงกับต่างประเทศ

หลักการและเหตุผล

ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันอย่างมาก เนื่องจากระยะต่อจากนี้ไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนผ่านในหลายมิติ ทั้งด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดด ด้านการค้าการลงทุนเสรีที่มีแนวโน้มของการรวมกลุ่มระหว่างประเทศภายในภูมิภาคเดียวกัน (regionalization) มากขึ้น ซึ่งจะทำให้บริบทการแข่งขันและสภาพของการค้าการลงทุนในโลกเปลี่ยนแปลงไป

ตลาดทุนไทยหลักเดิมไม่ได้ที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ก.ล.ต. ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อในการดำเนินธุรกิจและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของทุกภาคส่วนในตลาดทุนไทย ด้านกฎหมายกฎเกณฑ์ที่ผ่านมา ก.ล.ต. มีการปรับปรุงแนวทางการกำกับดูแล ตัดลดกระบวนการและกฎกติกาที่ไม่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ปรับเกณฑ์กำกับให้ไม่

เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา โดยให้มีเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมกับขนาดและประเภทของธุรกิจ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการมีบทบาทในเวทีโลกในทุกกระดับ ทั้งการรักษามาตรฐานให้เป็นสากล มีความร่วมมือกับอาเซียน นอกจากนี้ ด้วยแนวโน้มการเติบโตของประเทศในระดับภูมิภาค โดยเฉพาะใน CLMV ที่คาดว่าจะยังคงเติบโตที่ระดับร้อยละ 6-7⁴ ก.ล.ต. ได้ดำเนินนโยบายเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงบริการและผลิตภัณฑ์ในตลาดทุนเพื่อสร้างการเติบโตอย่างมีคุณภาพไปด้วยกัน รวมทั้งยังให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงกับประเทศอื่น ๆ ทั้งระดับภูมิภาคและระดับโลกอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เอื้อประโยชน์ให้ผู้เกี่ยวข้องในตลาดทุนทุกภาคส่วน สามารถดำเนินธุรกิจได้สะดวก ลดภาระ เท่าทันสภาวการณ์ และแข่งขันได้อย่างเป็นธรรมเท่าเทียม

แนวทางการพัฒนา

ในการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของตลาดทุนไทย ก.ล.ต. มุ่งเน้นการดำเนินงานใน 3 ด้านหลัก ได้แก่ 1) การปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้สามารถกำกับดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รองรับและเท่าทันตลาดทุนยุคดิจิทัล 2) ปรับปรุงเกณฑ์ให้ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน มีความทันสมัย อันจะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ภาคธุรกิจ ลดต้นทุนที่ไม่จำเป็น และ 3) สนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงกับตลาดทุนอื่น ๆ และนำไปสู่การยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก

แผนงาน/โครงการสำคัญปี 63-65

4.1 ศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาแนวทางยกระดับกฎหมายเพื่อเพิ่มศักยภาพในการกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายของ ก.ล.ต. ให้สอดคล้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

4.2 ปรับปรุงกฎเกณฑ์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ภาคธุรกิจ โดยจัดทำ Regulatory Guillotine เพื่อลดขั้นตอนกระบวนการ และ/หรือ จำนวนเอกสารที่ต้องยื่นต่อ ก.ล.ต. เพื่ออำนวยความสะดวกและลดต้นทุนที่ไม่จำเป็นให้แก่ภาคธุรกิจ ทั้งด้านระดมทุน ด้านตัวกลาง ด้านธุรกิจจัดการลงทุน และด้านกำกับรายงานทางการเงิน

4.3 ปรับเกณฑ์ใบอนุญาตธุรกิจหลักทรัพย์ให้สอดคล้องกับ landscape ที่เปลี่ยนไป มีความเป็นสากล ไม่เป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวของผู้ประกอบธุรกิจ รองรับดิจิทัลเทคโนโลยี และสามารถแข่งขันได้อย่างเป็นธรรม

4.4 สร้างโอกาสจากการเชื่อมโยงกับต่างประเทศ

⁴ คาดการณ์อัตราขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2563 และ 2564 โดย SCB EIC ณ ไตรมาส 3/2562

- **สร้างบทบาทในเวทีโลก** จัดประชุมและสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับสมาชิก International Organization of Securities Commissions (IOSCO) และเป็นพันธมิตรกับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น องค์กรสหประชาชาติเพื่อยกระดับธุรกิจในตลาดทุนไทยให้ไปสู่ SDGs
- **ยกระดับการเชื่อมโยงกับ major markets** โดยผลักดันให้มีการทบทวนหรือริเริ่มความร่วมมือระหว่างตลาดทุนไทยกับศูนย์กลางทางการเงิน ตลอดจนตลาดหลักอื่น ๆ ทั้งในและนอกภูมิภาค เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงของผลิตภัณฑ์และบริการในตลาดทุนระหว่างกัน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างมูลค่าตลาดทุนไทยให้มีการขยายตัวและผลักดันให้ตลาดทุนไทยเป็นที่รู้จักในสายตาผู้ลงทุนทั่วโลกมากขึ้น
- **ผลักดันบทบาทของการเป็น CLMV springboard ของตลาดทุนไทย** โดยมุ่งสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อผลักดันให้เกิดการออกเสนอขายผลิตภัณฑ์และบริการในตลาดทุนร่วมกัน/ระหว่างกันได้อย่างเป็นรูปธรรม อาทิ ด้าน cross-listing และ DR (Depository Receipt) เป็นต้น รวมทั้งให้ความสนับสนุนเพื่อพัฒนาบุคลากรในตลาดทุน (capacity building) ให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้เกิดการพัฒนาเติบโตร่วมกันทั้งภูมิภาค

ยุทธศาสตร์ที่ 5 Digital for capital market: ใช้ดิจิทัลเทคโนโลยีมากระดับและเพิ่มประสิทธิภาพในตลาดทุน ตลอดจนมีระบบการกำกับดูแลที่สร้างความน่าเชื่อถือ

หลักการและเหตุผล

การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วถือเป็นความท้าทายสำคัญที่ทุกภาคส่วนต้องเผชิญในระยะต่อจากนี้ ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทมีแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้องเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในมิติต่าง ๆ และเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการให้เอื้อต่อการปรับตัวรองรับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสามารถสร้างคุณค่าในอนาคตได้ สำหรับตลาดทุนไทยเริ่มเห็นแนวโน้มการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการให้บริการและผลิตภัณฑ์เพื่อการลงทุนมากขึ้น อาทิ การใช้ artificial intelligence (AI) และ high frequency trading (HFT) การนำเอาเทคโนโลยี blockchain มาใช้ทั้งกระบวนการ ตั้งแต่ออกและเสนอขาย ซื่อขาย ชำระราคาและส่งมอบหลักทรัพย์โดยแปลงสินทรัพย์ให้อยู่ในรูปเหรียญ รวมทั้งการใช้ ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ (big data) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลลูกค้าและเสนอบริการให้เหมาะสมกับความต้องการ ในอีกด้านยังพบแนวโน้มความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่มากขึ้น อันจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบตลาดทุนและเศรษฐกิจในภาพรวมได้

ที่ผ่านมา ก.ล.ต. มีการออกพระราชกำหนดการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัล พ.ศ. 2561 (พ.ร.ก. สินทรัพย์ดิจิทัล) รวมทั้งกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำกับดูแลการระดมทุน การประกอบธุรกิจและการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล นอกจากนี้ ได้จัดทำคู่มือเพื่อให้ผู้ประกอบการในตลาดทุนตระหนักและมีความเข้าใจในเรื่องความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (cybersecurity) และมีการซักซ้อมเพื่อให้มั่นใจว่าสามารถจัดการความเสี่ยงได้ เพื่อให้ผู้ระดมทุนและผู้ลงทุนสามารถใช้ประโยชน์จากตลาดทุนได้อย่างมั่นใจและเกิดประโยชน์สูงสุด

แนวทางการพัฒนา

ก.ล.ต. มุ่งเน้นให้เกิดการนำดิจิทัลเทคโนโลยีมากระดับและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับกระบวนการซื้อขายผลิตภัณฑ์ในตลาดทุนตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความโปร่งใส ลดต้นทุน และทำให้ผู้ลงทุนและกิจการเข้าถึงตลาดทุนได้สะดวกและต้นทุนถูกลงด้วย รวมทั้งจัดให้มีแนวทางการปรับปรุงการกำกับดูแลตลาดทุนภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อรักษาความเชื่อมั่นของผู้เกี่ยวข้อง โดยทบทวนการกำกับดูแลสินทรัพย์ดิจิทัล และหลักทรัพย์ในรูปแบบดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพเหมาะสม เท่าทัน ตลอดจนหาแนวทางการกำกับผู้ประกอบการที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม รวมทั้งมีแนวทางการปฏิบัติและตรวจสอบให้ผู้ประกอบธุรกิจในตลาดทุนดำเนินการตามแนวทางการความปลอดภัยทางไซเบอร์

แผนงาน/โครงการสำคัญปี 63-65

5.1 พัฒนา Digital infrastructure ตลาดทุน ทั้งกระบวนการตั้งแต่ออกเสนอขาย ซื้อขาย ชำระราคาและส่งมอบ โดยจะเริ่มจัดทำ master blueprint ปรับปรุงเกณฑ์ประกาศ digital infrastructure sandbox และจัดหา operator ในระยะแรก แล้วพัฒนา platform เพื่อรองรับตราสารหนี้เป็นโครงการนำร่อง และพัฒนา platform พร้อมหลักเกณฑ์และประกาศที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับกองทุนรวม/หุ้น SMEs เป็นลำดับต่อไป

5.2 นำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่มการเข้าถึงตลาดทุน โดยปรับปรุงกฎเกณฑ์ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำความรู้จักลูกค้า (e-KYC) เพิ่มบริษัทหลักทรัพย์เข้าร่วมโครงการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (National Digital ID) และจัดทำหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับชุดข้อมูลและแบบฟอร์มมาตรฐาน (single form) ที่สามารถใช้ต่อยอดแลกเปลี่ยนข้อมูลลูกค้าระหว่างกันในอนาคต ช่วยให้ผู้กล้าเปิดบัญชีได้โดยสะดวกรวดเร็วโดยไม่ต้องให้ข้อมูลซ้ำ แล้วจึงต่อยอดพัฒนาระบบ sharing platform เพื่อมีผู้รวบรวมข้อมูลให้เห็นบัญชีทั้งหมดที่บุคคลหนึ่ง ๆ เป็นเจ้าของอยู่ (account aggregation)

5.3 ทบทวนความเพียงพอและเหมาะสมของ พ.ร.ก. สินทรัพย์ดิจิทัล ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

5.4 ศึกษาการกำกับดูแลผู้ประกอบการธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อรักษาความเป็นธรรม เช่น AI/HFT

5.5 ยกกระดับ Cyber Resilience ด้าน IT Audit และ ด้าน Cyber exercise เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจในตลาดทุนมีระบบงานด้าน IT และมีความพร้อมรับมือต่อภัยคุกคามด้านไซเบอร์ตามมาตรฐานสากล

นอกจากนี้ ยังมีโครงการสนับสนุนอื่น ๆ อาทิ การดำเนินการเพื่อให้ผู้ลงทุนตระหนักถึงความเสี่ยง รู้เท่าทันและรู้วิธีในการป้องกันตนเองจากการถูกเอาเปรียบ เช่น การจัดทำ video clip ให้ความรู้แก่ผู้ลงทุนเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล เป็นต้น

D. เชื่อถือได้ Trust & Confidence

ยุทธศาสตร์ที่ 6 Effective enforcement: เพิ่มศักยภาพในการป้องกันและบังคับใช้กฎหมายในตลาดทุนไทย

หลักการและเหตุผล

การบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อมีการฝ่าฝืน รวมทั้งการป้องปรามการกระทำผิดอันเป็นพื้นฐานของการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตลาดทุนไทย ในปัจจุบันนอกจากรูปแบบการทำความผิดในแบบเดิม (traditional crime) ที่มีความหลากหลายมากและซับซ้อนมากขึ้น การพัฒนาทางเทคโนโลยียังทำให้เกิดอาชญากรรมที่อุบัติใหม่ (emerging crime) ซึ่งนับเป็นความท้าทายของหน่วยงานกำกับดูแลในการป้องกันและบังคับใช้กฎหมาย

ที่ผ่านมา ก.ล.ต. พบสัญญาณการเพิ่มขึ้นของ ข้อร้องเรียนและการกระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ดิจิทัล รวมไปถึงการหลอกลวงอื่น ๆ ก.ล.ต. ได้ดำเนินการตามความเหมาะสมในแต่ละกรณี รวมทั้งออกข่าวแจ้งเตือนและให้ความรู้ที่เข้าถึงประชาชนในวงกว้าง และบรรยายให้ความรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกด้วย มองไปข้างหน้า ก.ล.ต. มีความจำเป็นต้องทบทวนกฎเกณฑ์เพื่อให้มีความเท่าทันทั้งพฤติกรรมการกระทำผิดและอาชญากรรมที่อุบัติใหม่ โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลและการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสร้างกลไกเยียวยาผู้เสียหายเพื่อช่วยลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม และทบทวนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายแพ่งและอาญาให้ผู้กระทำความผิดได้รับการลงโทษอย่างเหมาะสมและทันทั่วทั้ง

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และแผนแม่บทที่ 22 เรื่อง กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเน้นการพัฒนาการบังคับใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ มีการเสริมสร้างประสิทธิภาพการใช้กฎหมาย และนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้รวมทั้งป้องกันการกระทำผิดได้อย่างถูกต้อง และรวดเร็ว

แนวทางการพัฒนา

ก.ล.ต. ให้ความสำคัญกับการดำเนินการป้องกันและบังคับใช้กฎหมายตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เห็นโอกาสในการใช้เทคโนโลยีในการให้ความรู้ผู้ลงทุน ตรวจสอบความผิดปกติของ บจ.และผู้ประกอบธุรกิจในตลาดทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การมีแนวทางในการเลือกใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายด้วยมาตรการทางอาญา/แพ่งที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นทั้งในแง่การลงโทษที่ได้สัดส่วน ดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และสามารถป้องปรามการกระทำผิดได้ พร้อมทั้งมีกระบวนการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการกระทำความผิด และช่วยให้เกิด market force เพื่อยับยั้งการกระทำความผิด ก.ล.ต. จึงกำหนดทิศทางการดำเนินการแนวทาง “4จ: หาให้เจอ จับให้ได้ จบให้เร็ว เจ็บให้จำ” โดยมีแผนงานสำคัญ ดังนี้

แผนงาน/โครงการสำคัญปี 63-65

6.1 การสร้างความตระหนักเรื่องการป้องกันตนเองจากการถูกหลอกของผู้ลงทุน ซึ่งถือเป็นขั้นตอนต้นน้ำก่อนการเกิดความเสียหาย ให้ความรู้ผ่านสื่อผสมผสานทั้งแบบดั้งเดิมและดิจิทัล รวมทั้งสร้างเครื่องมือที่ช่วยให้ความรู้ ช่วยในการตัดสินใจ เช่น การพัฒนาโปรแกรม chatbot เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้ลงทุนและผู้ประกอบธุรกิจสามารถค้นหาคำตอบที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลของ ก.ล.ต. เช่น กฎเกณฑ์ ประเด็นสำคัญที่ต้องระมัดระวังในการลงทุน รวมไปถึงการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจในตลาดทุนและ ก.ล.ต. เป็นต้น

6.2 E-enforcement พัฒนาหรือปรับปรุง software ปัจจุบัน เพื่อรองรับการกำกับดูแลการซื้อขายสินทรัพย์ดิจิทัล (Digital asset trading surveillance) ศึกษาความเป็นไปได้และความคุ้มค่าของการจัดทำระบบที่นำข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่เกี่ยวข้องของ บจ. มาวิเคราะห์เพื่อตรวจจับความผิดปกติเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน รวมทั้งธุรกรรมที่มีข้อสังเกต (Corporate Surveillance System) และการนำ software/machine สำหรับชี้พฤติกรรมและพิสูจน์รวบรวมพยานหลักฐาน

6.1 การทบทวนการเลือกใช้มาตรการบังคับใช้กฎหมายอาญา/แพ่ง เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

6.2 การทบทวนกระบวนการดำเนินคดีก่อนฟ้อง ภายใต้โครงการศึกษาวิจัยประสิทธิภาพและกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย (ซึ่งอยู่ใต้ยุทธศาสตร์ที่ 4)

6.3 สนับสนุนกระบวนการใช้สิทธิดำเนินคดีแบบกลุ่ม และจัดตั้งกองทุนเยียวยาความเสียหายของผู้ลงทุนจากการกระทำความผิดตามกฎหมายที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ ก.ล.ต.

นอกจากนี้ ยังมีโครงการสนับสนุนเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ ได้แก่ การดำเนินการเชิงรุก (responsive action) เช่น การปรับปรุง offsite system อย่างต่อเนื่อง ให้สามารถตรวจจับความเสี่ยงของระบบงานของตัวกลางได้ทันทั่วถึงที่ ส่งผลให้เกิดการดำเนินการที่เหมาะสมและรวดเร็ว และ cyber war team เพื่อยับยั้งการกระทำผิดตั้งแต่ต้น รวมทั้งให้ความรู้/ฐานข้อมูลแก่ผู้เกี่ยวข้อง อาทิ ศาล อัยการ และผู้เชี่ยวชาญศาล เป็นต้น

ยุทธศาสตร์ที่ 7 Systemic risk: ติดตามประเมินความเสี่ยงเชิงระบบได้อย่างเท่าทัน เพื่อป้องกันความเสียหายต่อผู้ลงทุน ตัวกลาง และโครงสร้างพื้นฐานในตลาดทุนไม่ให้ลุกลามไปในวงกว้าง

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันนี้ระบบเศรษฐกิจมีความซับซ้อนและเชื่อมโยงกันหลายมิติ ประกอบกับปัญหาการค้าระหว่างประเทศและภูมิรัฐศาสตร์ ได้แก่ สงครามการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีน Brexit รวมทั้งการชะลอตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ธนาคารกลางประเทศต่าง ๆ จึงใช้นโยบายการเงินแบบผ่อนคลายในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ทำให้มีแนวโน้มว่าอัตราดอกเบี้ยจะคงอยู่ในระดับต่ำเป็นเวลานาน ส่งผลให้ผู้ลงทุนมีความต้องการแสวงหาการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้น (search for yield) จนอาจนำไปสู่การประเมินความเสี่ยงต่ำกว่าที่ควร (underpricing of risk) ในส่วนของตลาดทุนไทยพบว่าตลาดตราสารหนี้ไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามก็ยังมีความเสี่ยงในกรณีที่มีการออกหุ้นกู้ของบริษัทที่มีฐานะการเงินอ่อนแอและมีการนำเงินไปใช้จ่ายกิจการที่มีความเสี่ยงสูงหรือนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ รวมทั้งการกระจุกตัวของผู้ออกตราสารหนี้ นอกจากนี้ยังมีการกระจุกตัวของกองทุนรวมตราสารหนี้ต่างประเทศในบางประเทศ ปัจจัยภัยคุกคามด้านเทคโนโลยีและการทำธุรกรรมสินทรัพย์ดิจิทัล ซึ่งเปิดโอกาสสะสมความเสี่ยงมากจนอาจเกิดเป็นจุดเปราะบางในระบบหากเศรษฐกิจเข้าสู่ภาวะถดถอยหรือเกิดเหตุการณ์ที่กระทบตลาดอย่างรุนแรงโดยที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน (shock event) จะเกิดผลกระทบที่สร้างความเสียหายแก่ผู้ลงทุนและผู้ประกอบธุรกิจในตลาดทุนเป็นวงกว้าง

ปัจจุบัน ก.ล.ต. มีกรอบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงเชิงระบบด้านตลาดทุน เพื่อติดตามจุดเปราะบางที่มีการสะสมความเสี่ยงที่อาจก่อตัวเป็นความเสี่ยงเชิงระบบ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการทำธุรกรรมในตลาดทุนมีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น จึงอาจมีจุดเปราะบางที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงเพิ่มขึ้นตามไปด้วย จึงจำเป็นต้องพัฒนาฐานข้อมูลและกรอบการติดตามและ

วิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงระบบด้านตลาดทุนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อติดตามเหตุการณ์และตรวจจับจุดเปราะบางที่อาจส่งผลกระทบต่อตลาดทุนได้อย่างทันท่วงที รวมทั้งประสานงานกับผู้ประกอบธุรกิจในตลาดทุนและหน่วยงานกำกับดูแลอื่น เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงเชิงระบบ ไม่ให้ลุกลามที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ลงทุนเป็นวงกว้าง ซึ่งถือว่าสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เรื่องการรักษาและเสริมสร้างเสถียรภาพเศรษฐกิจมหภาคด้วย

แนวทางการพัฒนา

ก.ล.ต. ให้ความสำคัญกับการติดตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงเชิงระบบของตลาดทุนในทุกมิติ ผ่านการจัดทำข้อมูล เครื่องมือในการวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงระบบ และแผนฉุกเฉินรองรับวิกฤต ก.ล.ต. จึงกำหนดทิศทาง การดำเนินงานและแผนงานสำคัญ ดังนี้

แผนงาน/โครงการสำคัญปี 63-65

7.1 ติดตามและวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงระบบในตลาดทุน

- พัฒนาฐานข้อมูลให้มีข้อมูลที่จำเป็นในการติดตามและประเมินความเสี่ยงเชิงระบบและพัฒนาค่าชี้วัดความเสี่ยงเชิงระบบด้านตลาดทุน และประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่ไม่แน่นอนและมีความผันผวนสูง

- ทดสอบภาวะวิกฤติโดยใช้ scenario ที่ ก.ล.ต. กำหนด (supervisory stress test) สำหรับ บล. และกองทุนรวม

- จัดให้มีระบบติดตามความเสี่ยงตลาดตราสารหนี้ที่ครอบคลุมทุกมิติ และปรับปรุงข้อมูลที่ ก.ล.ต. ได้รับให้เป็นปัจจุบันและอัตโนมัติ เพื่อสามารถนำมาใช้นำเสนอผู้บริหาร และวิเคราะห์ตามกรอบการวิเคราะห์ที่กำหนดไว้

7.2 จัดทำแผนฉุกเฉินรองรับวิกฤตซึ่งเชื่อมโยงกับผู้ประกอบธุรกิจในตลาดทุนและหน่วยงานกำกับดูแลอื่น

- จัดให้มีแผนการดำเนินการกรณีมีเหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อตลาดทุน อันเกิดจาก บล. กองทุนรวม และสำนักหักบัญชี และอาจเชื่อมโยงไปยังส่วนอื่นของภาคการเงิน จึงต้องทำงานบูรณาการ ซักซ้อมและทดสอบแผนร่วมกันกับหน่วยงานกำกับดูแลอื่น

ทั้งนี้ เพื่อขับเคลื่อนให้แผนยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ด้าน บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น รวมทั้ง ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และตอบสนองต่อทิศทางและแนวโน้มสำคัญจากภายนอกที่ก่อให้เกิดทั้งโอกาสและความท้าทายในการดำเนินตามพันธกิจและวิสัยทัศน์ขององค์กร อาทิ การเข้ามาของเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรวดเร็ว (Digital Disruption) การเปลี่ยนแปลงด้านภูมิประชากร (Demographic) และกระแสการดูแลสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลที่ดี (ESG) สำนักงานจึงได้

จัดทำ “แผนองค์กรเข้มแข็ง” ขึ้น เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีความเข้มแข็ง ตอบสนองพันธกิจได้อย่างยั่งยืน และมีประสิทธิภาพ

แผนองค์กรเข้มแข็งได้กำหนดหลักคิด DECIDE ซึ่งได้แก่ Delegation Empowerment Communication Integration Development และ Engagement เพื่อเป็นหลักสำคัญในการพัฒนาองค์กร ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่

(1) ธรรมเนียมปฏิบัติและวัฒนธรรมองค์กร: มุ่งส่งเสริมค่านิยมองค์กร 4 ด้าน “เปิดใจ รู้จริง ร่วมมือ ชื่อดี” โดยเน้นการเปิดใจและบูรณาการความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้ง empower พนักงานให้มีโอกาสแสดงผลงาน และ delegate ให้รับผิดชอบงานสำคัญ นอกจากนี้ยังมุ่งขับเคลื่อนให้เกิด ESG ในกระบวนการทำงาน และส่งเสริมให้เกิดกิจกรรม CSR อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นต้นแบบให้กับผู้ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลให้ร่วมขับเคลื่อนให้เกิดความยั่งยืนไปด้วยกัน

(2) ศักยภาพบุคลากร: เน้นพัฒนาบุคลากรให้มี digital literacy / capability เพื่อรองรับ ทิศทางและแผนยุทธศาสตร์องค์กร รวมทั้งสร้าง career plan สำหรับพนักงาน และ succession plan สำหรับตำแหน่งบริหาร

(3) ประสิทธิภาพการทำงาน: เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการให้บริการ ประชาชนด้วยความสะดวก รวดเร็ว ลดภาระ และเกิดความโปร่งใส เป็นธรรม ด้วยการใช้เทคโนโลยี รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนางานวิจัยเพื่อสนับสนุนนโยบายสำคัญ และเท่าทันความเสี่ยง

(4) ข้อมูลและโครงสร้างพื้นฐาน: มุ่งสู่การเป็น data-driven regulator โดยการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและข้อมูลที่สามารถบูรณาการเชื่อมโยง เท่าทันความเสี่ยง และมีความปลอดภัย

(5) stakeholders & user experience: มุ่งพัฒนาการดำเนินการที่ตอบโจทย์ประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งขยายช่องทางการให้บริการให้ครอบคลุมและเข้าถึงทุกภาคส่วน

โดยแผนองค์กรเข้มแข็งมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร และ ESG

เป้าประสงค์ องค์กรมีมาตรฐานการทำงานเทียบเท่าสากล มีวัฒนธรรมสำคัญรองรับการทำงานรูปแบบใหม่ ๆ สร้างความเข้าใจเป้าหมายร่วมกัน ดูแลพนักงานด้วยความเป็นธรรม สร้างประโยชน์ให้กับสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

แผนงาน/โครงการสำคัญปี 63-65

- ยกระดับวัฒนธรรมองค์กร

- ปลุกฝังและขับเคลื่อนค่านิยมองค์กร 4 ด้าน “เปิดใจ รู้จริง ร่วมมือ ซื่อตรง” อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการเปิดใจรับความแตกต่างทั้งด้านวัฒนธรรมและความคิดระหว่างพนักงานแต่ละช่วงอายุ เพื่อให้ทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงบูรณาการร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย เพื่อตอบสนองความต้องการได้อย่างตรงจุด โดยไม่สร้างภาระเกินความจำเป็น
- เปิดโอกาสให้พนักงานได้แสดงศักยภาพอย่างเต็มที่ (empowerment) และส่งเสริมให้มีโอกาสแสดงผลงาน ผ่าน โครงการต่าง ๆ อาทิ SEC Hackathon
- เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้รับผิดชอบงานสำคัญ (delegate)
- สร้างวัฒนธรรมให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง (adaptive mindset)
- **ยกระดับมาตรฐานองค์กร**
 - ส่งเสริมให้มีแนวทางการทำงานแบบข้ามทีม (matrix team) เพื่อให้เกิดการบูรณาการองค์ความรู้ ลดปัญหาการทำงานแบบ silo รวมทั้งสนับสนุนให้เกิด agility ในองค์กร
 - พัฒนาระบบบริหารผลงานให้พนักงานเห็นเป้าหมาย และตัวชี้วัดที่ชัดเจน รวมทั้งกำหนดค่าตอบแทนที่สะท้อนผลงาน
 - ยกระดับการบริหารความเสี่ยงให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล COSO ERM 2017 และปลุกฝังวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงในเชิงรุก ผ่าน Risk Alert Portal รวมถึงติดตามและจัดการความเสี่ยงด้าน legal risk เนื่องจากกฎหมายใหม่ที่เกี่ยวข้อง
- **พัฒนาองค์กรสู่ความยั่งยืน (ESG/CSR/องค์กรสีเขียว)**
 - ดำเนินการอย่างต่อเนื่องในเรื่อง Carbon Neutral เช่น การจัดการขยะ การจัดการกิจกรรม CSR อย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างศักยภาพบุคลากร

เป้าประสงค์ มีบุคลากรที่มีศักยภาพและองค์ความรู้รองรับทิศทางใหม่อย่างเพียงพอ และต่อเนื่อง โดยพนักงานเห็นความก้าวหน้าชัดเจน มุ่งมั่นพัฒนาศักยภาพ และรู้สึกผูกพันกับองค์กร

แผนงาน/โครงการสำคัญปี 63-65

- **สร้างศักยภาพบุคลากร**
 - ทำ strategic staffing analysis เพื่อวางแผนสรรหาและเตรียมพนักงานให้สอดคล้องกับทิศทางองค์กรใน 5 – 10 ปีข้างหน้า
 - วางแผนและพัฒนาทักษะด้าน digital literacy / capabilities ให้กับพนักงานอย่างต่อเนื่องผ่านหลักสูตรอบรมต่าง ๆ รวมทั้งจัดทำหลักสูตรในรูปแบบ online เพื่อให้พนักงานสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา

- ดำเนินการ upskills / reskills พนักงานเพื่อรองรับ strategic position ทักษะด้านดิจิทัล เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ โดยไม่ต้องสรรหาพนักงานทดแทน
 - จัดให้มีการใช้ skilled resources ร่วมกัน เพื่อทำงานโครงการข้ามฝ่ายงาน เป็นการบูรณาการความเชี่ยวชาญ สร้างให้เกิดวัฒนธรรมความร่วมมือ และลดปัญหา silo ในองค์กร
 - สร้างความเชี่ยวชาญด้านภาษาอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ เพื่อรองรับการทำงานร่วมกับหน่วยงานต่างประเทศ
 - พัฒนา in-process KM เพื่อรวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้ที่สำคัญในการทำงาน ให้สามารถสืบค้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนรู้และการตัดสินใจดำเนินการในอนาคต
- **เตรียมบุคลากรให้เพียงพอและต่อเนื่อง**
 - จัดทำ succession plan ในตำแหน่งบริหาร เพื่อเตรียมความพร้อมผู้บริหารระดับผู้ช่วยผู้อำนวยการขึ้นไป ให้พร้อมทดแทนตำแหน่งผู้อำนวยการ ผู้ช่วยเลขาธิการ รองเลขาธิการ และเลขาธิการ จัดทำ career planning ให้พนักงานเห็นความก้าวหน้าของตนเอง เพื่อให้พนักงานเห็นความก้าวหน้า มีการพัฒนาอย่างเหมาะสม และสร้างความผูกพันระหว่างพนักงานกับองค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

เป้าประสงค์ การให้บริการและดำเนินงานของสำนักงาน มีความสะดวก รวดเร็ว ลดภาระ โปร่งใส และเป็นธรรม รวมถึงมีงานวิจัยสนับสนุนการออกนโยบายสำคัญ

แผนงาน/โครงการสำคัญปี 63-65

- **ยกระดับกระบวนการทำงาน / ระบบงาน**
 - ยกระดับระบบให้บริการ stakeholders ผ่านการปรับปรุงกระบวนการทำงานและจัดทำ Stakeholder Self-Services Portal เป็นช่องทางอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงบริการของ stakeholder แต่ละกลุ่ม
 - ปรับปรุงกระบวนการและระบบงานสำคัญ ผ่านโครงการ
 - Enterprise Information Management (EIM) โดยระยะที่ 1 ครอบคลุมงานด้านระดมทุนและการบริหารจัดการเคส
 - Enterprise Resource Planning (ERP) ปรับปรุงระบบงานการเงิน เพื่อให้มีข้อมูลทางการเงินรองรับการตัดสินใจสำคัญ
 - HR Solution ให้บริการด้าน HR สามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกและตอบรับการบริหารจัดการบุคลากรรูปแบบใหม่ ๆ

- **พัฒนางานวิจัยคุณภาพ**
 - โครงการศึกษาวิจัย เพื่อตอบโจทย์นโยบาย จัดการความเสี่ยง และเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแล
- **ทบทวนโครงสร้างรายได้**
 - โครงการศึกษาและทบทวน โครงสร้างรายได้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและต้นทุนการดำเนินงานของสำนักงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 เชื่อมโยงและสร้างความเข้มแข็งของข้อมูลและ โครงสร้างพื้นฐาน

เป้าประสงค์ สำนักงานมีข้อมูลสำคัญพร้อมเชื่อมโยง เปิดเผย และนำมาใช้ประโยชน์ ในการตัดสินใจ เพื่อไปสู่การเป็น data-driven regulator รวมทั้งมีความพร้อมรับมือภัยคุกคาม ด้านไซเบอร์ ความเสี่ยงด้านข้อมูลรั่วไหล และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

แผนงาน/โครงการสำคัญปี 63-65

- **มีการจัดทำ Data Governance & Privacy** สอดคล้องกฎหมายด้านดิจิทัล โดยให้ความสำคัญในการดูแลข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลสำคัญทางธุรกิจ
- **จัดทำ Data Warehouse และฐานข้อมูลสำหรับ Big Data** เช่น digital assets ทำให้มีความพร้อมในการแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงข้อมูล (data interoperability) และนำข้อมูลไปใช้ในการกำกับดูแล การตัดสินใจดำเนินงาน และการติดตามความเสี่ยง
- **ยกระดับด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์และข้อมูลส่วนบุคคล**
 - โครงการ Cyber Resilience เพื่อยกระดับความปลอดภัยทางไซเบอร์ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล NIST Cybersecurity Framework โดยประเมินและปิด gap ให้ได้ตาม target maturity level ที่เหมาะสม
 - โครงการ Data Leakage Prevention (DLP) เพื่อป้องกันข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลสำคัญ ไม่ให้รั่วไหล

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ยกระดับ user experience และ stakeholder engagement

เป้าประสงค์ ผู้ประกอบธุรกิจและประชาชนเข้าถึงข้อมูลสำคัญ อย่างทันเวลา สะดวก รวมถึงประชาชนมีความเข้าใจ identity บทบาทหน้าที่ และผลงานของสำนักงานชัดเจน โดยรับรู้ ในวงกว้าง ผ่านช่องทางและเครื่องมือที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย

แผนงาน/โครงการสำคัญปี 63-65

- **Customer-first Mindset**
 - ใช้ RIA ในการออกมาตรการสำคัญ
 - ใช้ Design Thinking และ User Experience เป็นเครื่องมือสำคัญ เพื่อให้เข้าใจความต้องการของ stakeholders ผ่านการ observe และทดสอบจริง
 - ปรับปรุงการเปิดเผยกฎเกณฑ์และข้อหาหรือผ่านเว็บไซต์
- **Digital Stakeholders Engagement**
 - ส่งเสริม SEC Identity โดยวางแผนและจัดทำสื่อ และติดตาม วัตถุประสงค์ด้วยเครื่องมือ อาทิ Social Media Mining, Stakeholders Survey เป็นระยะ
 - ขยายการใช้ประโยชน์ SEC Check First โดยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ รับความเห็นเพื่อนำมาปรับปรุงแอปพลิเคชัน และติดตามวัตถุประสงค์การปรับปรุง
 - ยกระดับการสื่อสาร โดยเน้นการสร้าง engagement และเพิ่มช่องทางสื่อสาร เช่น การนำ ChatBot มาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อให้เข้าถึงและตอบโจทยผู้มีส่วนได้เสีย